

MUSICA BOHEMICA, JAROSLAV KRČEK
BĚDA NÁM, BRATŘI ČECHOVÉ.
PÍSNĚ TŘICETILETÉ VÁLKY 1618–1648
CD, Praha 2018

Když se poprvé na koncertech a zvukových nosičích objevil Jaroslav Krček se svými úpravami lidových písní a tanců, způsobilo to v řadách pravověrných folkloristů jisté rozpaky. Posluchači zvyklí na romantizující pojetí aranží se pojednou setkali se zcela novátorským pojetím, které onehdy, počátkem 70. let, Dušan Jurkovič klasifikoval jako „vůli po původnosti, zdůraznění latentních znaků písně, návrat k písni v její nejzákladnější podobě, hledání nového zvuku“ apod. To je však historie blížící se bezmála půl století, neboť první LP souboru Chorea Bohemica, jehož muziku tehdy Krček vedl, vyšlo právě v této době. Dnes se Jaroslav Krček stal klasikem, a to nejen na poli folklorních aranží, ale i v oblasti tzv. vážné hudby. Připomeňme zejména jeho oratorní a operní díla. Neméně bohatá je rovněž i Krčkova činnost uměleckého vedoucího souboru, dirigenta či hudebního režiséra.

K letošním výročím tzv. „osmičkových“ roků se přihlásila řada kulturních institucí, z nichž většina se soustředila převážně na 20. století. Jaroslav Krček se ohlédl mnohem dále, a sice do doby, kdy se Evropa, rozdělená na dva protichůdné mocenské tábory, zmítala v dlouhodobém válečném konfliktu. Třicet let trvající válku, jež se bolestně dotkla i českých zemí, ukončil v říjnu 1648 vestfálský mír.

Třicetiletá válka zanechala stopu i v písňovém repertoáru, ať již lidového, či pololidového původu. Důkaz o rozvoji historické a časové písně podává edice *Die historisch-politischen Volkslieder des dreißigjährigen Krieges*, kterou v roce 1882 vydal v Heidelbergu Franz Wilhelm Freiherr von Ditfurth. Nápěvy duchovních písní či dobových populárních villanel zde dostávají nové rozměrné texty komentující historické události, např. tažení českých stavů na Vídeň, útěk „zimního krále“ z Prahy, vystupují zde klíčové osobnosti — Albrecht z Valdštejna, Johann Tserclaes Tilly, Gustav Adolf II., Jindřich Matyáš Thurn, Ondřej Jáchym Šlik. I když se tyto písně dotýkají české problematiky, do češtiny nikdy nebyly přeloženy. V době rekatolizace tomu bránil názorový horizont protestantského tábora, v pozdější době, kdy časové písně ztratily na aktuálnosti, o ně nikdo z našich badatelů zájem neprojevil. Překlady, či lépe řečeno zhuštěné parafráze jejich obsahu (písně o velkém počtu slok by jen stěží obstály při koncertním provedení!), se před léty ujal Jindřich Pecka. Jaroslav Krček tak našel opět příležitost uplatnit svůj osobitý styl, jemuž od konce 60. let razil cestu. Historické písně doplnil dobovými tanci a pro specifickou zvukovost opět spojil historické nástroje (loutna, trumšajt, šalmaj, krumhorn, zobcové flétny) se současnými (housle, viola, violoncello, kontrabas, flétna, klarinet, cembalo, varhany) či s nástroji lidového instrumentáře (tarogató, niněra, cimbál). Na zvukových snímcích, které vznikly v roce 2007 v aule příbramské Waldorfské školy, se jako interpreti podíleli Krčkovi dlouholetí spoluhráči (houslisté Martin Šandera a Magdalena Švecová, violista Jan Žádník, violoncellista Josef Pražák, kontrabasista Jan Kořínek, flétnistka Kateřina Jansová, hobojistka Gabriela Krčková, klarinetista Josef Krček, smyčcové kvarteto PiKap, loutnista Jan Tuláček a další. V pěveckých

sólových partiích se uplatnili Anna Hlavenková, Jiří Březník, Lubomír Vraspír, Roman Vocel a Karel Jakubů.

CD nejenže významně přispělo k poznání zde uvedených historických písní, ale poukázalo na dílo tohoto významného německého sběratele 2. poloviny 19. století.

Marta Ulrychová

